

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5CoCsp/34/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119240833
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:6119240833.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členov senátu JUDr. Zlaty Simkovej a JUDr. Karola Krochtu v spore žalobcu: PRIVATdebt s.r.o., IČO:45 322 571, Železničná 4/A, 920 01 Hlohovec, zastúpený: JUDr. Ján Halko, advokát, Cyrila a Metoda 105/2, 048 01 Rožňava, proti žalovanej: M. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom Ž. XXX, o zaplatenie 70,70 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Kežmarok č.k. 4Csp/69/2019-118 zo dňa 28.01.2020 takto

rozhodol:

P o t v r d u j e rozsudok v napadnutej časti, t.j. vo výroku II. o zamietnutí žaloby, čo sa týka úroku z meškania zo sumy 70,- Eur vo výške 5 % ročne od 01.04.2018 do 08.10.2019.

Vo zvyšku výroku II. o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti (náklad spojený s uplatnením pohľadávky vo výške 26,40 Eur) a v súvisiacom výroku III. o trovách konania z r u š u j e rozsudok a vec v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. uložil p o v i n n o s ť zaplatiť žalobkyni 70,70 Eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 0,70 Eur od 1.4.2018 do zaplatenia a zo sumy 70,- Eur od 9.10.2019 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. II.V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t o l. III. vyslovil, že žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania v plnom rozsahu do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia súdneho úradníka o jej výške.

2. Právne odôvodnil súd prvej inštancie svoje rozhodnutie ustanovením § 517 ods. 1 a 2, § 760 Občianskeho zákonníka ust. §12 ods 2. písm. b), § 14 ods.2, §17 ods. 2 Zákona č. 56/2012 Z. z. o cestnej doprave, podľa Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka účinný od 01.02.2013. ustanovenia § 297 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej CSP).

3. Súd prvej inštancie konštatoval, že vec v súlade s ust. § 297 písm. b) CSP prejednal a rozhodol bez nariadenia pojednávania a dňa 21.08.2020 verejne vyhlásil rozsudok. Žalovaná nepoprela a súd vykonaným dokazovaním nemal vážnejšie spochybnené tvrdenie žalobkyne, že žalovaná dňa 1.3.2018 cestovala vozidlom mestskej hromadnej dopravy Dopravného podniku a.s. so sídlom Olejkárska 1, Bratislava, IČO: 00 492 736 (ďalej len „Dopravný podnik a.s.“) bez cestovného lístka. Z listiny označenej ako „Hlásenie o porušení tarifných a prepravných podmienok“ VS:1800029 zo dňa 1.3.2018 vyplýva, že žalovaná dňa 1.3.2018 o 11.50 hodine cestovala v Bratislave autobusom na linke č. 20 v úseku zastávok Alexyho a Drobného, pričom na výzvu kontrolného orgánu sa nepreukázala riadnym cestovným lístkom. Žalovaná pravosť tejto listiny ani pravdivosť skutočnosti z nej vyplývajúcich nepoprela. Súd v konaní nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by nasvedčovali dôvodným a závažným pochybnostiam o

skutočnostiach vyplývajúcej z tejto listiny. Osobné údaje žalovanej uvedené v hlásení zodpovedajú údajom o žalovanej vedeným v Registri obyvateľov SR, vrátane čísla občianskeho preukazu.

4. Podľa Prílohy č.1 Prepravného poriadku integrovaného dopravného systému v Bratislavskom kraji platného od 29.4.2017 (ďalej len „Prepravný poriadok“) základná cena papierového cestovného lístka na jednu cestu (15 minút) je 0,70 Eur (Cenník č.1 Cestovné lístky na jednu cestu). Základná sadzba sankčnej úhrady za cestovanie bez cestovného lístka je 70 Eur. Znížená sadzba 50 Eur platí v prípade platby priamo na mieste kontroly (Cenník č. 9 Sadzby sankčných úhrad). Vychádzajúc z právnej úpravy a uvedených skutkových zistení súd prvej inštancie prijal záver, že žalovaná nastúpením do dopravného prostriedku (autobusu) Dopravného podniku a.s. dňa 1.3.2018 uzavrela s Dopravným podnikom a.s. zmluvu o preprave v súlade s cit. ust. § 760 Občianskeho zákonníka. Uzavretím tejto prepravnej zmluvy vznikla žalovanej povinnosť dodržiavať podmienky prepravy vyplývajúce z citovaných ustanovení Zákona o dráhach a Prepravného poriadku, vrátane povinnosti zaplatiť cestovné a sankčnú úhradu v prípade nepreukázania sa platným cestovným lístkom vo výške určenej Prepravným poriadkom Dopravného podniku a.s. Preto súd prvej inštancie nárok žalobkyne na zaplatenie cestovného vo výške 0,70 Eur a sankčnej prirážky vo výške 70,- Eur, spolu celkom 70,70 Eur, považoval za dôvodný a žalobe v časti celej istiny vyhovel. Súd prvej inštancie vyslovil názor, že aktívna legitímácia žalobkyne v spore vyplýva zo zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 24.01.2019 predloženej žalobkyňou spolu so žalobou.

5. Žalobkyňa si žalobou uplatnila nárok na úroky z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 70,70 Eur od 1.4.2018 do zaplatenia. Súd prvej inštancie pri posudzovaní tohto nároku vychádzal zo záveru, že cestovné za dopravné služby vo výške 0,70 Eur bolo splatné pred uskutočnením prepravy, a sankčnú prirážku vo výške 70 Eur bola žalovaná podľa § 563 Občianskeho zákonníka povinná zaplatiť prvý deň po tom, čo ju veriteľ o zaplatenie požiadal. Zástupca žalobkyne síce predložil súdu písomnú výzvu adresovanú žalovanej na zaplatenie peňažného dlhu vo výške celkom 70,70 Eur datovanú dňom 12.2.2019 a poštový podací hárok zo dňa 15.2.2019, ale z týchto dôkazov bez ďalšieho nemožno bez pochybností prijať záver, že táto výzva sa dostala do sféry žalovanej v súlade s § 45 Občianskeho zákonníka. Preto súd prvej inštancie žalobkyňu priznal požadované úroky v zákonnej výške 5% ročne od 1.4.2018 iba zo sumy cestovného 0,70 Eur, a za výzvu veriteľa na zaplatenie sankčnej prirážky vo výške 70 Eur považoval až doručenie žaloby, ktorej podanie súd žalovanej oznámil zverejnením na úradnej tabuli a webovej stránke súdu v dobe od 20.9.2019 do 8.10.2019. Úroky z omeškania so zaplatením sankčnej prirážky 70 Eur vo výške 5% súd žalobkyňu prvej inštancie priznal až od 9.10.2019 a v prevyšujúcej časti žalobu ohľadne príslušenstva žalovanej istiny zamietol.

6. Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvej inštancie ustanovením § 255 ods. 1 a 262 ods. 1 a 2 CSP. Žalobkyňa bola v spore úspešná. Jej neúspech predstavuje iba nepatrná zamietnutá časť príslušenstva žalovanej istiny. Preto žalobkyňu príslúcha právo na náhradu trov konania voči neúspešnému žalovanej v plnom rozsahu. O výške týchto trov v súlade s cit. právnou úpravou po právoplatnosti tohto uznesenia rozhodne vyšší súdny úradník.

7. Proti tomuto rozsudku včas podal odvolanie žalobca a to voči výroku II. o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti. Žalobca namietal, že súd prvej inštancie úrok z omeškania v časti listiny vo výške 70,- Eur priznal a od doručenia žaloby žalovanému súd prvej inštancie mal za to, že žalobca si sám určil prirážku vo výške 70 Eur, ktorú uplatnil žalovaného až pred žalobnou výzvou. V skutočnosti však právny predchodca žalobcu prostredníctvom svojich zamestnancov (revízorov) sankčnú náhradu požaduje od cestujúcich hneď pri kontrole cestovných lístkov. Táto skutočnosť vypláva aj zo žalobcom predloženého dôkazu- prepravného poriadku kde v článku A14 kontrola cestovných lístkov je uvedené: cestujúci, ktorý sa na vyzvanie podľa bodu A14.3 nemôže preukázať platným cestovným lístkom je povinný zaplatiť dopravcovi okrem cestovného aj sankčnú úhradu. Ak cestujúci nezaplatí požadované cestovné a sankčnú úhradu oprávnenej osobe dopravcu priamo vo vozidle je povinný v zmysle zákona poskytnúť oprávnenej osobe dopravcu svoje osobné údaje napr. predloženie občianskeho preukazu, cestovného pasu, vodičského preukazu, povolenia k pobytu cudzincov, potvrdenie o strate občianskeho preukazu potrebné na vymáhanie cestovného a sankčnej úhrady. Splatnosť cestovného a zároveň sankčnej úhrady je tak v deň vykonania kontroly. Dopravca má teda nárok na úrok z omeškania z cestovného a sankčnej náhrady už počnúc dňom nasledujúcim po tomto dni. Žalobca si však využitím svojho dispozičného práva s premetom konania uplatnil úrok z omeškania až počnúc dňom nasledujúcim po uplynutí mesiaca od vykonania kontroly. Súd prvej inštancie tak nesprávne aplikoval ust. § 563 občianskeho zákonníka na vec, keďže čas splnenia bol medzi stranami dohodnutý. Predžalobná výzva

bola žalobcom uskutočnená ako nevyhnutný predpoklad prípustnosti návrhu v upomínanom konaní zmysle § 3 ods. 6 písm. d) zákona číslo . 307/2016 Z.z. o upomínanom konaní a doplnenie niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

8. Napriek tomu, že žalobca si žalobou, teda návrhom na vydanie platobného rozkazu v upomínanom konaní uplatnil aj príslušenstvo pohľadávky aj náklady spojené s jej uplatnením vo výške 26,40 Eur v podobe trov právneho zastúpenia na zaslanie predžalobnej výzvy súd prvej inštancie tento nárok v odôvodnenia napadnutého rozsudku vôbec nespomína. Napriek tomu, že súd výrokom II. napadnutého rozsudku chcel pravdepodobne zamietnuť žalobu len vo vzťahu k časti úrokov z omeškania. O nákladoch spojených s uplatnením pohľadávky rozhodol vo výroku II napadnutého rozsudku a nepochybne zamietol aj túto časť žaloby. Vo vzťahu k zamietnutiu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky je výrok II napadnutého rozsudku nepreskúmateľný. Absencia odôvodnenia v tejto časti je porušením žalobcovho ústavného práva na súdnu ochranu a sama o sebe je dôvodom na zrušenie napadnutého rozsudku odvolacím súdom. Trovy právneho zastúpenia na zaslanie predžalobnej výzvy nemožno považovať za trovy konania. V zmysle ust. § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka súd príslušenstvu pohľadávky, úroky, úroky z omeškania poplatok z omeškania náklady spojené s jej uplatnením. Je nepochybné, že predžalobná výzva je nie je súdnym uplatnením pohľadávky žalobcu proti žalovanému. Žalobca preto namieta nesprávne právne posúdenie veci a zároveň konštatoval, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala je patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Preto navrhol aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konania a nové rozhodnutie a zároveň aby žalobcovi priznal náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

9. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrila aj keď jej bolo doručené dňa 09.07.2020.

10. Odvolací súd na základe podaného odvolania preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti vo výroku II. o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej a časti a o výroku súvisiacom III. o trovách konania v zmysle zásad uvedených ust. § 379 a nasledujúcich CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 385 CSP a contrario s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuly a webovej stránke Krajského súdu v Prešove dňa 20.5.2021 a zistil, že odvolanie žalobcu čo sa týka úroku z omeškania zo sumy 70 Eur vo výške 5% ročne od 01.04.2018 do 08.10.2019 (časť výroku II.) nie je dôvodné. Vo zvyšku výroku II. o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti (náklad spojený s uplatnením pohľadávky vo výške 26,40Eur) je odvolanie dôvodné.

11. Čo sa týka úroku z omeškania zo sumy 70 Eur v výške 5% ročne od 01.04.2018 do 08.10.2019 súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a správne vo veci rozhodol. Odvolací súd má za to, že cestovné za dopravné služby vo výške 0,70 Eur bolo splatné pred uskutočnením prepravy, ale sankčná prirážka vo výške 70 Eur bola splatná prvý deň potom, čo veriteľ žalovanú o zaplatenie požiadal v zmysle ust. 563 Občianskeho zákonníka. Možno súhlasiť s názorom súdu prvej inštancie, že zástupca žalobkyne síce predložil súdu písomnú výzvu adresovanú žalovanej na zaplatenie peňažného dlhu vo výške celkom 70,70 Eur s dátumom dňa 12.02.2019 a poštový podací hárok zo dňa 15.02.2019, ale z týchto dôkazov bez ďalšieho nemožno bez pochybností prijať záver, že táto výzva sa dostala do sféry žalovanej v súlade s ust. § 45 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd súhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že za výzvu veriteľa na zaplatenie sankčnej prirážky vo výške 70,- Eur možno považovať až doručenie žaloby ktorej podanie súd žalovanej oznámil zverejnením na úradnej tabuli a webovej stránke súdu v dobe od 20.09.2019 do 08.10.2019. Preto úroky z omeškania so zaplatením sankčnej prirážky 70,- Eur vo výške 5% správne súd prvej inštancie priznal žalobkyni až od 09.10.2019. Správne súd prvej inštancie zamietol žalobu v napadnutej časti výroku II. čo sa týka úroku z omeškania zo sumy 70,- Eur vo výške 5% ročne od 01.04.2018 do 08.10.2019.

12. K odvolacej námietke žalobcu, že splatnosť cestovného a zároveň sankčnej náhrady nastala v deň vykonania kontroly odvolací súd uvádza, že nepochybuje o tom, že právny predchodca žalobcu prostredníctvom svojich zamestnancov sankčnú náhradu požaduje od cestujúcich hneď po kontrole cestovných lístkov. Základná sadzba sankčnej úhrady za cestovanie bez cestovného lístka je 70 Eur (prepravný poriadok). Znížená sadzba 50 Eur platí v prípade platby priamo na mieste kontroly (cenník č. 8 sadzby sankčných úhrad). Pravidlám formálnej logiky teda zodpovedá záver, že na mieste možno inkasovať iba 50 Eur. Zníženú prirážku 50 Eur mal však žalovaný možnosť uhradiť do 5 pracovných dní od vykonania kontroly. Aplikácia ust. § 563 Občianskeho zákonníka teda na rozdiel od názoru žalobcu

obstojí. Odvolacia námietka v tejto časti nie je dôvodná. Preto odvolací súd potvrdil rozsudok napadnutej časti výroku II. o zamietnutí žaloby čo sa týka úroku z omeškania zo sumy 70,- Eur vo výške 5% ročne od 01.04.2018 do 08.10.2019 v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny.

13. Vo zvyšku výroku II o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti čo sa týka nákladov spojených uplatnením pohľadávky vo výške 26,40 Eur možno prisvedčiť žalobcovi, že bolo rozhodnuté iba formálne keď súd prvej inštancie v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. V tejto časti zamietnutie žaloby žiadnym spôsobom neodôvodnil. Teda súd prvej inštancie v tejto časti nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočnila jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Odvolacia námietka žalobcu je v plnom rozsahu v tejto časti dôvodná.

14. Preto odvolací súd rozsudok vo zvyšku výroku II. o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti (náklad spojený s uplatnením pohľadávky vo výške 26,40 Eur) a súvisiacom výroku III. o trovách konania v zmysle ust. 389 ods. 1 písm. b) v spojení s ust. § 391 ods. 1 CSP zrušil a vec vrátil na ďalšie konania a nové rozhodnutie.

15. Úlohou súdu prvej inštancie bude rozhodnúť o žalobcom uplatnenom nároku vo výške 26,40 Eur. Jedná sa o náklad spojený s uplatnením pohľadávky. Svoje rozhodnutie riadne odôvodniť tak, aby bolo v tejto časti preskúmateľné. Zároveň súd prvej inštancie rozhodne o trovách prvoinštančného i o trovách tohto odvolacieho konania v zmysle ust. § 396 ods. 3 CSP.

16. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Poučenie o dovolaní: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 Civilného sporového poriadku, v ďalšom texte už len „CSP“)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 Ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP).